

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
04.03.2021

Sak:

Refordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for 2022

Innstilling til vedtak:

1. 88 stipendiatstillinger fordeles slik:
 - a. 21 strategiske stillinger fordeles i samsvar med tabell 2 (vedlegg 1). Rektor gis fullmakt til å foreta endelig fordeling av stipendiatstillinger til virkemidlene Aurora Centres, Fellesløftet IV og strategisk fond
 - b. 67 stillinger – nøkkelfordeles i samsvar med tabell 5 (vedlegg 1)
2. Det fremmes en egen sak for styret våren 2021 om etablering av en tverrfaglig forskerskole for prosjektet «Arctic Resilience Accelerator». Fordeling av 7 stipendiatstillinger fra poolen holdes tilbake i påvente av behandlingen av denne saken.
3. Ti postdoktorstillinger fordeles i samsvar med tabell 7 (vedlegg 1). Postdoktorstillinger som skal tildeles enhetene basert på søknadsinitiativ til EUs rammeprogram skal fremover tildeles med ett års forsinkelse.
4. Satsen for driftsmidler justeres slik at skillet mellom eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag fjernes. Den nye satsen for driftsmidler fra og med 2022 blir kr 70 000.
5. Styret godkjenner at avsetninger fra poolen for rekrutteringsstillinger benyttes til kostnadsdekning for korona-relaterte forsinkelser i ph.d.-utdanningen. Rektor får fullmakt til å:
 - a. fastsette nærmere prinsipper for kostnadsdekning
 - b. foreta fordeling av midler til formålet

Bakgrunn:

Universitetsdirektøren legger i denne saken frem forslag til fordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for 2022. Stillinger i disse kategoriene er blant de viktigste ressursene universitetet rår over. Det er universitetsstyret som har ansvar for å fordele stillingene.

UiT Norges arktiske universitet (UiT) har per januar 2021 377 rekrutteringsstillinger, hvorav 352 stipendiatstillinger og 25 postdoktorstillinger. Av de 352 stipendiatstillingene er 23 midlertidige stillinger med finansieringsstart i 2021, som fases ut etter én finansieringsperiode.¹

¹ F 25-20 Revidert budsjettfordeling 2020 – Fordeling av midler tildelt gjennom Revidert nasjonalbudsjett 2020 (ePhorte 2019/6010). Disse stillingene ble tildelt over revidert nasjonalbudsjett høsten 2020 og var

En andel av universitetets rekrutteringsstillinger refordelles ut fra strategiske overveielser forberedt av universitetsledelsen og/eller basert på føringer UiT har mottatt fra Kunnskapsdepartementet i statsbudsjettet. Dette omtales som strategiske stillinger. De strategiske stillingene fordeles i tråd med- og skal bidra til å realisere UiTs *Drivkraft i nord: Strategi for UiT mot 2022*.

En andel av stillingene, kalt *nøkkelfordelte* stillinger, fordeles mellom fakultetene ut fra en fordelingsnøkkel fastsatt av universitetsstyret. Etter at de nøkkelfordelte stillingene er fordelt til enhetene, kan fakultetene fordele disse nærmere til egen faglig virksomhet uten mer spesifikke tematiske føringer fra styret.

For å sikre en dekningsgrad på minst 100 % i stillingene fordeles årlig noen flere stipendiatstillinger enn det antallet stillinger i poolen tilsier. For 2022 ligger i utgangspunktet 83 stillinger i poolen. I sak *S 2-21 Inkludering av de historiske stillingene (0263-stillingene) i den nøkkelfordelte- og strategiske poolen av rekrutteringsstillinger* vedtok styret at øremerkingen av UiTs 38 såkalte historiske stillinger skulle tas bort. Stillingene skal fra og med fordelingen 2022 gradvis inkluderes i poolen etter hvert som de inngåtte finansieringsperiodene utløp. For 2022 er det 11 stillinger som blir flyttet fra fakultetene og over til poolen². En strategisk stilling ble ikke fordelt i 2021 og flyttes derfor til fordelingen for 2022. På bakgrunn av dette foreslås det for 2022 refordelt 88 stipendiatstillinger og ti postdoktorstillinger. Sju stillinger foreslås midlertidig holdt tilbake i påvente av at styret får til behandling en egen sak om opprettelse av en forskerskole for prosjektet «Arctic Resilience Accelerator» (se nærmere redegjørelse nedenfor).

Som i tidligere fordelingssaker redegjøres det ikke for hvilke prosjekter/institutter som tildeles nøkkelfordelte stillinger. Dette vil avgjøres gjennom prosesser på fakultetene/enhetene. Universitetsstyret vil bli informert om endelig fordeling i en orienteringssak, der alle tildelinger presenteres.

Universitetsdirektøren sendte brev til enhetene 15. januar 2021 med informasjon om årets refordeling (vedlegg 3). Enhetenes frist var 1. februar for å gi innspill til eventuelle strategiske stillinger som ifølge avtaler bør tilfalle enheten. Det er kommet innspill fra alle fakultetene, UMAK og Result (UB). Innspillene følger som vedlegg 4.

Stipendiatstillinger

Universitetsstyret vedtok prinsipper for fordeling av rekrutteringsstillinger i sak *S 9-14 Organiseringen av rekrutteringsstillingene ved UiT og prinsipper for fordeling/refordeling av disse* og i sak *S 2-21 Inkludering av de historiske stillingene (0263-stillingene) i den nøkkelfordelte- og strategiske poolen av rekrutteringsstillinger*³. Stillingene inndeles i to pottar jf vedtaket i sak S 2-21: a) Strategisk pott, og b) Nøkkelfordelt pott.

a) Strategiske stillinger

Det er vedtatt i sak S 9-14 at følgende tiltak/handlinger gir uttelling i form av stipendiatstillinger:

a) Store satsinger, b) Strategisk viktige tverrfakultære prosjekter/satsinger.

øremerket helse- og sosialfag, lærerutdanningene og matematisk-naturvitenskapelige fag med vekt på informatikk og teknologiske fag med vekt på IKT i ulike fag. Følgende fakulteter ble tildelt ph.d.-stillinger over denne fordelingen: Helsefak: 6 stillinger, HSL-fak: 4 stillinger, NT-fak: 4 stillinger, IVT-fak: 3 stillinger, BFE-fak: 3 stillinger, Jurfak: 2 stillinger og UMAK: 1 stilling.

² BFE-fak: 2 stillinger, Helsefak: 1 stilling, HSL-fak: 1 stilling og NT-fak: 7 stillinger.

³ ePhorte 2020/8079

Kort beskrivelse av tiltak som foreslås å gi uttelling i form av strategiske stipendiatstillinger:

1) Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI)

Et Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) skal være en pådriver i arbeidet med å få utdanningsinstitusjoner og næringsliv til å jobbe sammen. Ifølge praksis⁴ ved slike tildelinger, forplikter UiT seg til å bidra med midler tilsvarende 1/3 av andelen av bevilgingen fra Forskningsrådet. Universitetet sentralt og fakultet bidrar i modellen hver med 50 % av dette. I 2020 ble to nye sentre ved BFE-fak tildelt status som Senter for forskningsdrevet innovasjon.

a. SFI DSolve (Centre for the development of biodegradable plastics in marine applications - Innovations for fisheries and aquaculture)

UiT er vertsinstitusjon for DSolve i et samarbeid med SINTEF Ocean, SINTEF Industri, Østfoldforskning og Norner Research. Senterets hovedmål er å redusere plastavfall og tilhørende problemer i det marine miljø, som makro-/mikroplast og spøkelsesfiske, forårsaket av fiskeri- og akvakulturindustrien. Bevilgningen gjelder for 2020-2028. Senteret vil bli tildelt fire strategiske stipendiatstillinger i prosjektperioden, og BFE-fak er forpliktet til å bidra med tilsvarende. Etter avtale med BFE-fak fordeles de fire stillingene, som er institusjonsbidraget, slik: To stillinger tildeles senteret med finansieringsstart i 2022 og de to siste stillingene vil bli tildelt i 2025.

b. SFI Harvest (Technologies for sustainable biomarine value creation)

UiT deltar som forskningspartner i SFI Harvest, og SINTEF Ocean AS er vertsinstitusjon. Senteret skal forske på bærekraftig utnyttelse av marine ressurser lavt i næringskjeden. Teknologi-innovasjonene i SFI-Harvest vil gjøre det mulig å produsere mat for verdens befolkning av hittil lite utnyttede arter i havet. Bevilgningen gjelder for 2020-2028 og senteret vil bli tildelt en stipendiatstilling for 2022. BFE-fak er forpliktet til å bidra med tilsvarende.

2) Senter for fremragende utdanning (SFU)

Sentre for fremragende utdanning (SFU) er en prestisjeordning som skal stimulere fremragende kvalitet i norsk høyere utdanning. UiT sentralt bidrar også for SFUer med 50 % av egeninnsatsen, men siden bevilgningen til SFU er mindre enn ved SFI tildeles det ikke alltid hele stillinger til disse sentrene. NT-fak er partnerinstitusjon til to SFUer som fikk tildelt midler fra DIKU i 2020. Det ene senteret er iEarth (Centre for Integrated Earth System Science Education) som er et konsortium innen geofag og geovitenskap. Det andre senteret er COAST (Centre Of Excellence in Maritime Simulator Training and Assessment), og senteret er bevilget midler til utdanningen av navigatører med et særlig fokus på bruk av simulatorer innen nautikk-utdanningene.

NT-fak bevilges én strategisk stilling for å dekke opp inngåtte forpliktelser innen disse to sentrene. Fakultetet er forpliktet til å bidra med tilsvarende.

3) UMAK Ecosystem change and species persistence over time: a genome-based approach (EcoGen)

UMAK fikk i 2016-2023 innvilget FRIPRO midler fra Forskningsrådet for prosjektet EcoGen som skal forske på om arter og økosystemer vil tåle klimaendringene samtidig som menneskelig

⁴ S 64-06 Etablering av senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og styresak S 37-07 Etablering av senter for forskningsbasert innovasjon (ePhorte 2017/4414)

påvirkning er stor. Universitetsdirektøren foreslår at fagmiljøet EcoGen tildeles en strategisk stipendiatstilling til denne forskningen.

4) Result (UB)

I fullmaktssak *F 15/18 Endret fordelingsnøkkel for stipendiatstillinger og prinsipper for refordeling*⁵ ble det vedtatt at det skal vurderes særskilt om enkeltenheter skal tildeles en stilling ut fra innmeldt behov og strategiske vurderinger. Result har søkt om å få tildelt en strategisk stilling tilknyttet et samarbeid med Handelshøgskolen ved UiT og UiBs senter for læringsanalyse (SLATE). De skal utvikle et prosjekt som skal følge studenter og undervisere ved et nyopprettet heldigitalt nettbasert bachelorprogram i økonomi ved Handelshøgskolen, campus Alta. På bakgrunn av god gjennomstrømming på tidligere stipendiatstillinger ved UB, og relevansen av prosjektet for satsingen på livslang læring, foreslår universitetsdirektøren at prosjektet tildeles ei strategisk stipendiatstilling.

5) Centre for New Antibacterial Strategies (CANS)

Senter for nye antimikrobielle strategier (CANS) er en tverrfakultær satsing mellom Helsefak, NT-fak og BFE-fak. Satsingen bygger på grunnforskning, translasjonsforskning og anvendt forskning, og består av 14 forskningsgrupper fordelt på de tre fakultetene. Ifølge inngåtte avtaler skal ei ph.d.-stilling tildeles til Helsefak for 2022, og universitetsdirektøren anbefaler at stillingen fordeles i denne saken.

6) Aurora Centres

Universitetsstyret vedtok i sak S 31-18 *Videreutvikling av UiTs arbeid med de tematiske satsingsområdene*⁶ å opprette Aurora Centres. Satsingen skal fremme våre ledende fagmiljøers mulighet for å lykkes i konkurransen om å etablere eksternt finansierte sentre. Universitetsdirektøren foreslår at det også for 2022 øremerkes stipendiatstillinger til Aurora-sentre, men at rammen til hver ny satsing/senter gjøres mer fleksibel. Erfaringer fra vurderingen av søknadene har vist at hvert prosjekt har ulikt behov for ressurser i form av kontantbidrag og rekrutteringsstillinger. Universitetsdirektøren foreslår videre at det settes av *inntil* fire stipendiatstillinger til årets utlysning av Aurora-sentrene. Rektor gis fullmakt til å fordele disse ut fra prosjektledernes faglige vurdering av ressursbehovet i hvert enkelt prosjekt.

7. Fellesløftet IV Stort, tverrfaglig prosjekt⁷

Forskningsrådet, UH-institusjonene og forskningsinstituttene skal samarbeide om et nytt fellesløft for å styrke grunnleggende og grensesprengende forskning gjennom tverrfaglig samarbeid. Fellesløftet IV vil følge samme modell som tidligere fellesløft og forutsetter bidrag fra alle universitetene. UiT har som egeninnsats i denne satsingen gått inn med åtte stipendiatstillinger som vil ha finansieringsstart i 2022. Universitetsdirektøren foreslår at rektor gis fullmakt til å fordele disse rekrutteringsstillingene til prosjektene etter hvert som disse etableres.

8. Arctic Resilience Accelerator (ARA)

Universitetsstyret har ved to anledninger tidligere blitt orientert om planene for etablering av et større prosjekt som har arbeidstittelen Arctic Resilience Accelerator. Blant de aktivitetene som planlegges inn i prosjektet er en internasjonal forskerskole i samarbeid mellom UiT, Harvard Kennedy School og École polytechnique fédérale de Lausanne (EPFL). Formålet med forskerskolen vil være å skape en ny felles, tverrfaglig plattform for forskning, kunnskap og

⁵ ePhorte 2018/429

⁶ ePhorte 2018/3994

⁷ ePhorte 2019/4652 Fellesløftet IV - finansiering av tverrfaglig forskning

innovasjon knyttet til utfordringer i- og utviklingen av Arktis. Det ble i november 2020 satt ned ei arbeidsgruppe bestående av vitenskapelig ansatte fra alle fakulteter. Denne gruppen skal komme med sin anbefaling om struktur og tema for forskerskolen i løpet av våren 2021. Universitetsstyret vil bli presentert rapporten fra gruppen og forslag om tildeling av midler til oppstart av skolen, så snart utredningsarbeidet er ferdigstilt. I påvente av dette foreslår universitetsdirektøren at styret avventer å gjøre fordeling av inntil sju stipendiatstillinger fra poolen, slik at disse ressursene vil være tilgjengelig i samband med at styret blir forelagt planene for oppbygging av forskerskolen. Rent tidsmessig vil dette være forenelig med at eventuelle stillinger tilknyttet ARA kan ha en fellesutlysning høsten 2021 og oppstart våren 2022.

b) Nøkkelfordelte stillinger

Universitetsstyret vedtok i sak S 2-17 *Gjennomstrømming i ph.d.-studiet*⁸ at gjennomstrømmingen i ph.d.-studiet skal inkluderes i fordelingsnøkkelen for stipendiatstillinger. I sak F 15-18 ble følgende gjeldende fordelingsnøkkel vedtatt:

$$((2 \times \text{andelen resultatfinansiert lukket ramme}) + 1 \times \text{andelen professor og førsteamanuensis}) \times (\text{gjennomsnittlig andel fullførte innen seks år de siste tre år per fakultet dividert på UiTs snitt for gjennomstrømming de siste tre år}).$$

Tallene i nøkkelen hentes fra ulike databaser. Tallene for andel lukket ramme hentes ut av Seksjon for økonomi og innkjøp fra Statistikkportalen som ligger tilgjengelig på intranett. Andelen professor og førsteamanuensis hentes fra DBH og gjennomstrømming for ph.d.-studenter er hentet fra FS. UMAK har ikke eget ph.d.-program, så når det gjelder gjennomstrømming benyttes gjennomsnittet for UiT i utregningen av andel stillinger.

Når de strategiske stillingene er fordelt gjenstår 67 stillinger som skal nøkkelfordeles. Tabell 5 i vedlegg 1 gir en oversikt over hvor mange stipendiatstillinger hvert fakultet får tildelt for 2022. Tabell 6 i vedlegg 1 viser fordelingen over strategiske og nøkkelfordelte stillinger ut fra universitetsdirektørens forslag.

Postdoktorstillinger

UiT har 25 postdoktorstipender som finansieres over bevilgningsøkonomien. Ledige stipender blir årlig fordelt strategisk. Rektor har i flere år fått fullmakt til å fordele fem postdoktorstipender basert på årlige innsendte søknader til Horisont 2020, jf. vedtatt fordelingsprinsipp⁹. For 2018 og 2019 ble søknadsinnsatsen for det enkelte fakultet ikke regnet ut og stillingene ble derfor ikke fordelt. I denne saken redegjøres det derfor for hvordan disse stillingene nå skal fordeles ut ifra søknadsinnsatsen i 2018 og 2019. Tallene for søknadssatsen for 2020 er enda ikke klar, så disse stillingene vil bli fordelt etterskuddsvis i fordelingssaken for 2023. Siden det nå skal fordeles stillinger ut ifra innsatsen i to år, har man gjort et valg om å legge resultatene for årene sammen. Dette medfører at enheter som kanskje akkurat hadde for lite produksjon til en stilling ett år, sammenlagt likevel vil få en stilling ut ifra en samlet innsats over to år. Tabell 7 i vedlegg 1 gir en oversikt over fordelingen av strategiske postdoktorstillinger ut ifra vedtatte prinsipper for poengfordeling. Vedlegg 2 gir en oversikt over innsendte søknader til EUs H2020 for 2018 og 2019.

Fakultetene får ansvar for videre fordeling av stillingene innenfor de fagmiljøene som genererer høyest poengsum.

⁸ ePhorte 2017/675

⁹ ePhorte 2010/2609

Driftsmidler og skillet mellom eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag

Hver stipendiatstilling tildeles driftsmidler ut fra en inndeling i eksperimentelle (E) og ikke-eksperimentelle fag (IE). Denne inndelingen har vært benyttet i mange år. I samband med fordelingen av stillinger for 2021 gjorde universitetsdirektøren styret oppmerksom på at skillet mellom de to typene fag er krevende å trekke opp, og ikke enkelt lar seg definere i samsvar med fagdisiplinens teori og praksis.¹⁰ Det ble avklart at universitetsdirektøren skulle komme tilbake til styret med evt. forslag til en ny ordning der det tildeles en sum i drift per stilling uavhengig av fagkategorier av typen (E) og (IE). I løpet av 2020 har det vært en diskusjon rundt dette i bl.a. Forskningsstrategisk utvalg og Utvidet ledermøte. Både FSU og ULM ga universitetsdirektøren tilråding om å gå over til en ordning der man benytter en felles sats for alle fagområder, og at nivået tilpasses slik at den nye satsen legges mellom de to tidligere satsene (kr 40 000 for IE og kr 80 000 kr pr år for E). Slik unngår man at den totale rammen for tiltaket må økes. Basert på dette foreslår universitetsdirektøren at den nye satsen for driftsmidler til rekrutteringsstillinger tildelt fra og med 2022 settes til kr 70 000.

Universitetsdirektørens vurdering

I år er totalantallet stipendiatstillinger som refordelles økt fra foregående år, og det refordelles et høyt antall nøkkelfordelte stillinger. I tillegg fikk alle enheter tildelt til sammen 23 nye ph.d.-stillinger høsten 2020 over revidert nasjonalbudsjett. Det høye antallet nøkkelfordelte stillinger gir enhetene svært gode muligheter til selv å prioritere støtte til prosjekter de i søknadsrunden ønsket finansiert fra den strategiske stillingspotten.

I nøkkelen for fordeling av stillinger er gjennomstrømming en av tre komponenter. Det er verdt å merke seg at gjennomstrømmingen for kullene som skulle vært uteksaminert i 2020 var svært lav. UiT hadde for 2020 en gjennomstrømming på bare 55,1 %, og det er spesielt realfagene som har hatt en markant nedgang. Kull 2014 som UiT måles på for 2020 var 24 % større enn kullet året før. Bakgrunnen for dette er at 2014 var det året hvor det ble ryddet opp i de historiske stillingene, noe som medførte at enhetene måtte tilsette i en rekke ubesatte stillinger og som igjen resulterte i et svært stort kull. Realfagene ved UiT har normalt hatt god gjennomstrømming, og det er nærliggende å tro at denne nedgangen kun er midlertidig. Universitetsdirektøren mener at det er viktig at alle enhetene fokuserer på gjennomstrømming og at de prioriterer å fordele nøkkelfordelte stillinger til de fagmiljøene som får sine studenter gjennom på normert tid.

Det er vedtatt at UiT årlig skal fordele fem postdoktorstillinger til enheter basert på innsendte søknader til Horisont 2020. Dette har ikke blitt gjort de siste årene, og de ti stillingene for 2018 og 2019 fordeles i denne styresaken. Fordi EUs utlysningsår ikke følger kalenderåret har fordelingen av postdoktorstillinger tidligere år blitt fordelt av rektor på fullmakt av universitetsstyret. Universitetsdirektøren foreslår at stillingene fra og med i år tildeles etterskuddsvis. Dette betyr at vi i mars 2022 vil fordele stillinger ut ifra de søkerinitiativene som var i 2020.

Den pågående Corona-pandemien har dessverre medført en del forsinkelser for flere ph.d.-studenter. En rekke stipendiater har allerede søkt og fått innvilget forlengelse stipendiatperioden fra de fakultetene de er ansatt ved. Fordi pandemien ennå ikke er over, vil det være behov for å vurdere eventuelle forlengelser også i tiden fremover. Det er igangsatt et arbeid for å kartlegge det økonomiske omfanget av innvilgede forlengelser av stipendiatperiodene. Samtidig jobbes det med å finne en løsning for hvordan man skal sikre likebehandling av alle stipendiater, også de som så langt ikke har søkt om forlengelse. Dette arbeidet må ferdigstilles, og universitetsdirektøren

¹⁰ Sak S 9-20 Refordeling og stipendiat- og postdoktorstillinger for 2021

mener at det må etableres en ordning som kompenserer fakultetene for hele eller deler av kostnadene knyttet til disse forlengelsene. Det må her tas hensyn til eventuell kompensasjon som allerede er mottatt i prosjekter som er eksternt finansiert. Universitetsdirektøren mener at disse korona-relaterte kostnadene kan dekkes over avsetninger knyttet til poolen for rekrutteringsstillinger, og foreslår at rektor får fullmakt til å etablere en ordning for helt eller delvis kostnadsdekning for fakultetene. Av praktiske hensyn bør rektor også ha fullmakt til å gjøre fordeling av midler i henhold til ordningen.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Nina Norum Anda

Vedlegg 1: Tabeller – for fordeling av stillinger 2022
2: Oversikt over innsendte søknader til EUs H2020 for 2018 og 2019
3: Brev til enhetene
4: Innspill fra enhetene